

شماره: ۱۸۱۳۱، ۹-۹
تاریخ: ۱۳۹۹، ۶، ۱۷
پیوست:
طبیعت‌گردی:

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دستورالعمل اجرایی شورای حفظ حقوق بیت‌المال در امور اراضی و منابع طبیعی کشور

در راستای حفاظت از اراضی ملی و دولتی و منابع طبیعی کشور و حفظ کاربری اراضی کشاورزی و حمایت از حقوق عمومی و پیشگیری از تخریب و تصرف اراضی و منابع طبیعی و در اجرای اصول ۴۵، ۴۹، ۵۰ و ۱۵۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی و به دنبال تشکیل شورای حفظ حقوق بیت‌المال در سال ۱۳۸۲ و ضرورت تکمیل اعضاء و فعال شدن شورا «دستورالعمل اجرایی شورای حفظ حقوق بیت‌المال در امور اراضی و منابع طبیعی کشور»، به شرح مواد آتی است.

ماده ۱- به منظور سیاست‌گذاری، هماهنگی امور و پیشگیری‌های لازم در راستای حفظ حقوق عامه و برخورد قانونی با اشخاصی که بدون مجوز قانونی، اقدام به تصرف، تخریب و تجاوز به اراضی و املاک دولتی، عمومی، موقوفات، منابع طبیعی، انفال، بستر رودخانه‌ها، اراضی ساحلی، چشم‌سارها، مسیل‌ها، آنهار و سدهای کشور و حریم‌های قانونی آنها، حریم راه‌ها، اتوبار و بزرگراه‌ها، خطوط انتقال نیرو و لوله‌های مواد سوختی و امثال آنها می‌نمایند یا با سندسازی اقدام به تصاحب و یا تصرف اراضی می‌کنند و یا آن که بدون مجوز قانونی و مغایر با منافع عمومی، کاربری زمین‌های زراعی، باغ‌ها، فضای سبز، جنگل‌ها و مراتع کشور را تغییر می‌دهند، شورای حفظ حقوق بیت‌المال در امور اراضی و منابع طبیعی کشور که از این پس به اختصار شورا نامیده می‌شود، تشکیل می‌شود.

ماده ۲- اعضای شورا عبارتند از:

الف- رئیس قوه قضائیه (رئیس شورا)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

شماره: ۱۰۸۱۳۱،۱- ۹
تاریخ: ۱۳۹۹/۷/۱۷
پیوست:
طبقه‌بندی:

ب- معاون اول رییس قوه قضائیه;

پ- دادستان کل کشور (دبیر شورا);

ت- سخنگوی قوه قضائیه؛

ث- رییس سازمان بازرسی کل کشور؛

ج- رییس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور؛

ج- وزیر اطلاعات؛

ح- وزیر کشور؛

خ- وزیر جهاد کشاورزی؛

د- وزیر راه و شهرسازی؛

ذ- وزیر نیرو

ر- رییس سازمان حفاظت محیط زیست کشور؛

ز- فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران؛

ژ- رییس سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی؛

س - دبیر شورای عالی استانها.

تبصره ۱- در غیاب رییس شورا، معاون اول قوه قضائیه، ریاست شورا را بر عهده دارد.

شماره: ۹۰۱۳۱،۱ - تاریخ: ۱۳۹۹،۶،۱۷
پیوست: طبقه‌بندی:

تبصره ۲. دبیر شورا حسب مورد می‌تواند از سایر مقامات ذی‌ربط دعوت نماید.

ماده ۳- به منظور اجرای سیاست‌های شورا و ایجاد هماهنگی در هر استان، شورایی تحت عنوان شورای استانی حفظ حقوق بیت‌المال در امور اراضی و منابع طبیعی کشور که از این پس شورای استانی نامیده می‌شود با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

الف- رئیس کل دادگستری استان (رئیس شورا);

ب- یکی از معاونین استاندار به انتخاب وی؛

پ- دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان (دبیر شورا)؛

ت- مدیرکل سازمان بازرسی استان؛

ث- مدیرکل اطلاعات استان؛

ج- فرمانده نیروی انتظامی استان؛

چ- رئیس سازمان اطلاعات سپاه استان؛

ح- شهردار شهرستان مرکز استان؛

خ- مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری؛

د- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان؛

ذ- مدیر کل راه و شهرسازی استان؛

ر- مدیرکل ثبت اسناد و املاک استان؛

شماره: ۱۰۸۱۳۱، ۱-۹
تاریخ: ۱۳۹۹/۷/۱۷
پیوست: ۱۷
طبیعتی:

ز- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان؛

ژ- مدیر امور اراضی استان؛

س - مدیر آب منطقه ای استان.

تبصره- شورای استانی حسب مورد می تواند از سایر مقامات استانی دعوت به عمل آورد.

ماده ۴- وظایف شورای استانی به شرح زیر است:

الف- انجام هماهنگی های لازم در جهت اجرای قانون و وظایف محوله به دستگاهها؛

ب- ایجاد زمینه برای برخورد قاطع و مطابق قوانین با مرتکبین اعمال مذکور در ماده ۱ این دستورالعمل؛

پ- کسب اطلاع و بررسی آخرین وضعیت اراضی و منابع طبیعی استان؛

ت- بررسی گزارش های واصل شده به شورای استانی درخصوص متجاوزان به انفال، موضوع اصل چهل و پنجم قانون اساسی، اراضی، املاک دولتی و عمومی، منابع طبیعی و فضاهای سبز و باغها، موضوع قانون زمین شهری، قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل ها و مراتع، لایحه قانون حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها، قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها، قانون آب و نحوه ملی شدن آن، قانون توزیع عادلانه آب و سایر قوانین و مقررات مربوط و جاعلان اسناد و استفاده کنندگان از اسناد مجعل و معرفی آنان به مراجع قضایی و پیگیری موضوع جهت انجام اقدامات لازم از طریق مجاری قانونی تا رفع تجاوز؛

شماره: ۱۰۱۳۱-۱-۹
تاریخ: ۱۳۹۹/۲/۱۷
پیوست: ۱۷
طبصرنی:

بر اساس احکام قانون اساسی

ث- انجام هماهنگی‌های لازم در جهت جلوگیری از تخریب منابع طبیعی، باغها، فضاهای سبز و تغییر کاربری‌های غیرمجاز اراضی زراعی و باغها؛

ج- تعیین روش‌های پیشگیرانه و اتخاذ تدبیر لازم برای حفاظت و جلوگیری از تصرف و تخریب اراضی و منابع طبیعی؛

ج- آسیب‌شناسی، شناسایی خلاهای قانونی و ارائه راهکارهای مناسب؛

ح- ایجاد هماهنگی در اجرای مصوبات شورا و انجام وظایف، مأموریت‌ها و اقدامات مراجع اجرایی ذیرببط؛

خ- بررسی برنامه‌ها، طرح‌ها و پیشنهادات دستگاه‌های اجرایی عضو درخصوص موارد مزبور.

ماده ۵- جلسات شورا هر شش ماه یکبار و با تقاضای هر یک از اعضاء موافقت رئیس قوه قضائیه به نحو فوق العاده تشکیل می‌شود.

ماده ۶- جلسات شورای استانی حداقل هر دو ماه یکبار با دعوت کتبی دبیر شورای مذکور تشکیل خواهد شد. تشکیل جلسه فوق العاده با پیشنهاد یکی از اعضاء تصویب رئیس شورای استانی بلامانع است.

ماده ۷- جلسات شورا و شورای استانی با حضور دو سوم اعضاء رسمیت می‌یابد و نظر اکثریت حاضران ملاک اعتبار است.

ماده ۸- در زیر مجموعه شورا و شورای استانی، دبیرخانه ای مشکل از تعداد کافی کارمند و کارشناس قضائی و اداری زیر نظر دبیر شورای مربوط تشکیل می‌شود که عهده دار مسئول

شماره: ۱۰۸۱۳۱،۱-
تاریخ: ۱۳۹۹، ۲، ۱۷
پیوست:
طبقه‌بندی:

دبيرخانه شورا، معاون حقوق عامه دادستان کل کشور می باشد و مسئول دبيرخانه شورای استانی از بين قضاط یا کارمندان مجرب توسط دبير شورا منصوب می شود.

ماده ۹- در موارد خاص که نیاز به بررسی های کارشناسی و تخصصی می باشد حسب تشخیص ریيس شورا یا شورای استانی یا دبیر آن، موضوعات مربوط در کمیسیون های کارشناسی فرعی، مشکل از نمایندگان تمام الاختیار و ثابت هر یک از اعضای شورا یا تعدادی از نمایندگان حقوقی نهادهای عضو، تشکیل می شود. کمیسیون در صورت نیاز می تواند از کارشناسان و متخصصان سایر ادارات و نهادها و حسب مورد از کارشناسان رسمی دادگستری دعوت به همکاری نماید.

ماده ۱۰- دبیر شورا موظف است علاوه بر ارسال مصوبات شورا برای اعضا در پایان هر سال گزارش عملکرد سالانه شورا را به ریيس قوه قضائیه تقدیم کند.

ماده ۱۱- ریيس کل دادگستری مکلف است شعبی از دادسراهای عمومی و انقلاب، محاکم بدوی و تجدیدنظر استان را جهت رسیدگی به دعاوی و شکایات مربوط، مطابق آیین نامه شیوه تشکیل شب تخصصی مراجع قضایی مصوب ۱۳۹۸/۲/۲۸ اختصاص دهد.

ماده ۱۲- ریيس شورای استانی مکلف است در پایان هر سال، گزارش فعالیت های انجام شده و جمع بندی نتایج اقدامات را به دبیر شورا منعکس کند.

ماده ۱۳- علاوه بر مسؤولان دستگاه های اجرایی ذی ربط، دبیر شورای استانی نیز اجرای مصوبات ابلاغی شورای استانی را در واحدهای ذی ربط پیگیری می نماید.

شماره: ۱۰۸۱۳۱/۱ امر - ۹
تاریخ: ۱۳۹۹/۶/۷
پیوست:
طبقه‌بندی:

ماده ۱۴- اجرای آراء لازم‌الاجرای قضایی برای خلع ید، رفع تصرف، قلع و قمع مستحدثات، امحاء آثار تصرف، ابطال معاملات و ابطال اسناد صادره و غیره به فوریت انجام خواهد شد.

ماده ۱۵- تصمیمات شورای استانی در جهت هماهنگی، پیگیری، نظارت و تعیین رویه‌ها و تسهیل امور است. چنانچه اشخاص ذی‌نفع نسبت به تصمیمات این شورا اعتراضی داشته باشند مراتب از طریق دادستان کل کشور مورد بررسی و در صورت تشخیص خلاف قانون یا مقررات بودن آن، تصمیم مذکور توسط دادستان کل کشور به شورای مذکور اعلام خواهد شد تا نسبت به لغو آن اقدام نماید.

ماده ۱۶- این دستورالعمل با ۱۶ ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۱۵/۶/۱۳۹۹ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید و دستورالعمل اجرایی پیشگیری از تخریب، تجاوز و تصرف اراضی و منابع طبیعی مصوب ۱۲۸۲/۹/۲۲ ملغی می‌شود.

سید ابراهیم رئیسی